

Một số sâu bệnh hại trên cây dứa và biện pháp phòng trừ

1. Bọ dứa (*Brontispa longissima* Gestro): Bọ dứa xuất hiện ở Việt Nam vào cuối năm 1999 và phát triển nhanh thành dịch gây hại trên qui mô rộng khắp các tỉnh phía nam.

Bọ dứa trải qua 4 giai đoạn phát triển là trứng, ấu trùng, nhộng và thành trùng. Bọ có kích thước từ 9-10mm, ngang 2-2,25mm, râu dài 2,75mm, có tập tính hoạt động về đêm. Vòng đời của bọ cánh cứng từ 130-135 ngày. Con cái bắt đầu đẻ trứng khi được 2 tuần tuổi và nó có thể đẻ đến 120 trứng trong suốt vòng đời.

- Thành trùng và ấu trùng đều gây hại. Bọ dứa không thích ánh sáng, chúng chỉ xâm nhập vào các kẽ lá dứa non còn xếp, chưa bung ra và gây hại bằng cách ăn biểu bì trên mặt lá non theo từng hàng song song với gân chính.

- Những vết cắn phá tạo thành những vết có màu nâu, làm cho lá bị cong vẹo và khô giống như bị cháy, bị rách và cây trở nên xơ xác.

- Nếu trên cây có từ 8 lá bị hại thì năng suất giảm, nặng hơn cây có thể bị chết.

* Biện pháp phòng trừ:

- **Biện pháp cơ học:** Chăm sóc tốt cây dứa để rút ngắn thời gian nở bung bó lá non, hạn chế môi trường sinh sản của bọ cánh cứng và tăng sức đề kháng cho cây; cắt bỏ, tiêu hủy lá bị bọ cánh cứng tấn công. Đối với những cây dứa con trong vườn ươm và dứa mới trồng với số lượng ít nên bắt thủ công.

- Biện pháp hóa học:

+ Dùng Padan 95SP, Actara 25WG, Diaphos 10GR,... trộn với mật چرا tím vào bao vải mỏng treo ở ngọn cây đạt hiệu quả cao và hiệu quả có thể kéo dài đến 90 ngày.

+ Actara 25WG bơm vào thân cây dứa, cách gốc dứa 1-1,5m. Đục lỗ nghiêng 45 độ, sâu khoảng 3-4cm, bơm thuốc, dùng đất sét bít lỗ lại.

- **Biện pháp sinh học:** Dùng ong ký sinh (*Asecodes hispinarum*), loài ong này có kích thước rất nhỏ, có màu đen, hút mật hoa và khi đẻ trứng vào bên trong cơ thể nhộng của bọ cánh cứng và cuối cùng tiêu diệt nhộng.

2. Kiến vương (Oryctes rhinoceros L.): Kiến vương là một loại côn trùng phổ biến và gây thiệt hại nhiều nhất cho cây dừa. Thành trùng tấn công cây dừa ở đủ mọi lứa tuổi, ăn các lá non đang phát triển, đục vào chồi và đỉnh tăng trưởng của dừa, trường hợp nặng có thể gây chết cây dừa.

Kiến vương trải qua 4 giai đoạn phát triển: trứng, ấu trùng, nhộng và thành trùng:

- **Trứng:** Kiến vương đẻ trứng trong những thân dừa và gốc dừa mục, âm, đồng rác, phân trâu bò, rơm mục, thân bắp, lá mía... Trứng có hình tròn, màu trắng, có đường kính từ 3-4mm. Sau 7-18 ngày trứng phát triển thành ấu trùng.

- **Ấu trùng:** Ấu trùng kiến vương có màu trắng đục, thường gập cong thân lại với đầu màu nâu và mang 3 đôi chân. Ấu trùng phát triển đầy đủ có kích thước từ 60-105mm.

- **Nhộng:** Nhộng có màu nâu nhạt, được bao phủ bởi một cái kén làm từ đất và xơ dừa. Nhộng phát triển trong kén từ 14-29 ngày.

- **Thành trùng:** Đây là giai đoạn gây hại của kiến vương. Thành trùng có màu đen hơi nâu với 1 cái sừng tương đối dài ở trên đầu cong về phía sau. Thành trùng có thể sống được 4 tháng. Một con cái có thể đẻ từ 70-140 trứng. Kiến vương thường ăn chồi và lá chưa tách trong bó lá ngọn.

- Đối với cây dưới 1 năm tuổi kiến vương luôn tấn công vào gốc của cây nơi thân còn đủ mềm. Trong một vài trường hợp, kiến vương cũng chui qua đất để khoét vào thân cây. Trong trường hợp này có thể phòng bằng cách rải thuốc trừ sâu trộn vào lớp đất mặt. Đối với cây dừa trưởng thành kiến vương tấn công vào bó lá ngọn và đỉnh tăng trưởng của cây dừa. Vì vậy khi lá mọc ra có hình tam giác và lá chết bị cắt có hình răng lược. Nếu liên tục bị tấn công cây sẽ mất sức phát triển do bộ lá bị hư hại, nhưng nguy hiểm nhất chính là đòng, nấm sẽ xâm nhập vào thân dừa qua chỗ vết thương do kiến vương gây ra.

* Biện pháp phòng trừ:

- **Vệ sinh vườn:** Vệ sinh cây không để chỗ cho kiến vương gây hại. Kiểm tra định kỳ, bắt bằng tay. Dọn dẹp hoặc đốt những đồng rác, thân, lá dừa hoai mục,.. không tạo môi trường cho kiến vương đẻ trứng.

- **Biện pháp sinh học:** Sử dụng nấm *Metarhizium anisopliae* (Ometar 1.2 x 10⁹ bào tử/g) ký sinh vào côn trùng.

- Biện pháp hóa học:

+ Dùng mật cua trộn với Regent 0,3GR hoặc Vibasu 10GR ... rải lên các nách lá đợt vài tháng một lần.

- Dùng 1 đoạn lưới cước (lưới bện) cỡ mắt lưới 2 cm, dài 3 m x rộng 0,6m, quấn kín khoảng 5-6 kẻ bẹ lá ngọn, khi kiến vương bay vào sẽ bị vướng lưới chết.

- Nếu phát hiện có kiến vương tấn công dừa, dùng Regent, Vibasu kết hợp Aliette bơm vào các lỗ đục.

3. Đuông (*Rhynchophorus ferrugineus* O.): Đuông là côn trùng gây hại nguy hiểm nhất bởi vì rất khó phát hiện khi nó bắt đầu tấn công đọt non, đến khi phát hiện ra thì đỉnh sinh trưởng đã bị phá hủy, cây dừa chết mà không thể cứu được. Ngoài ra, đối với cây còn tơ hay cây sắp vươn lóng đuông cũng có thể tấn công ở gốc thân. Nhìn chung, cây dừa từ 2-15 năm tuổi đều có thể bị đuông tấn công nhưng cây dừa từ 3-6 năm tuổi là giai đoạn bắt đầu hình thành gốc và thân thì dễ bị tấn công hơn.

Thành trùng đuông dừa

Vòng đời của đuông dừa trải qua 4 giai đoạn là trứng, ấu trùng, nhộng và thành trùng. Trong đó, chỉ có ấu trùng gây hại cây dừa.

- **Trứng:** Một con đuông cái có thể đẻ trung bình 240 trứng, trứng nở sau 3-5 ngày. Nó đẻ trứng trên vết nứt, nơi bị tổn thương của thân và ngọn cây gây ra bởi con người, động vật khác hoặc côn trùng, ví dụ như kiến vương... Trứng có màu kem và hơi dài.

Ấu trùng đuông dừa

- **Ấu trùng:** Giai đoạn gây hại của đuông. Ấu trùng có màu kem, đàn hồi và dài, không chân với đầu màu nâu. Ấu trùng ăn cây dừa để sống trong vòng 50 ngày.

- **Nhộng:** Nhộng nằm trong 1 cái kén làm bằng mô gỗ dừa (phần mềm gần vỏ cây). Sau 19 ngày phát triển thành thành trùng.

- **Thành trùng:** Có màu nâu hơi đỏ hoặc màu đen. Có một cái sừng dài với mũi sừng hơi cong xuống. Thành trùng sống được 3-4 tháng. Vòng đời của đuông là 195 ngày từ trứng đến khi trưởng thành

- Con đuông trưởng thành đẻ trứng trên thân dừa bị thương và trên những vết nứt của thân. Khi trứng nở, ấu trùng khoét những lỗ nhỏ trên thân hoặc trên ngọn cây. Chúng ăn theo mọi hướng thậm chí khoét những lỗ lớn và sâu hơn. Những điểm bị đuông tấn công thường để lại xác bã của các gỗ dừa và nhựa màu

nâu hơi đỏ. Khi ấu trùng bắt đầu tấn công và ăn đọt dừa, những lá non bắt đầu héo và ngã xuống, báo hiệu cây dừa sắp chết.

* **Biện pháp phòng trừ:** Khi xác định chính xác những điểm tấn công của đung trên cây dừa. Có thể tiến hành phòng trừ bằng cách khoan sâu vào thân cây khoảng 10-25cm hướng lệch xuống 15cm bên trên vùng bị tấn công. Có thể khoan 1- 2 lỗ ở mỗi điểm bị đung tấn công. Sau đó cho vào lỗ khoan các loại thuốc trừ sâu như Vibasu 10GR. Bịt kín lỗ lại bằng đất sét. Sau 3-4 ngày, kiểm tra hiệu quả của thuốc bằng cách kê tai vào thân dừa, nếu vẫn nghe tiếng rạo rạo và nhựa mới từ thân tiếp tục chảy ra thì nên xử lý thuốc lại lần hai, nếu đung đã chết không còn gây hại thì có thể dùng đất sét bịt kín lỗ lại hay hàn kín các lỗ lại vĩnh viễn bằng một mảnh gỗ có chiều rộng và chiều sâu hơi lớn hơn kích thước của lỗ. Thêm vào đó lấp các lỗ lại và sơn các vết sẹo thân bằng một loại bột than.

Nhằm ngăn cản sự tấn công của đung cần tránh những tổn thương trên thân dừa, là nơi tạo chỗ đẻ trứng cho đung. Dùng bột than để sơn lên các vết thương của cây con. Kiểm soát kiến vương bởi vì các điểm tấn công của kiến vương có thể trở thành nơi đẻ trứng cho đung. Đốn và đốt những cây dừa đã bị ảnh hưởng nặng của đung và giết những côn trùng ở tất cả những giai đoạn khác nhau. Loại bỏ xác cây dừa non, gốc dừa đã chết, nơi có thể trở thành chỗ đẻ trứng của đung. Thăm đồng và kiểm tra thường xuyên để phát hiện kịp thời sự xuất hiện của đung. Bắt đung và các côn trùng gây hại khác ở giai đoạn phá hoại chủ yếu của chúng và sơn phủ các vết sơn bằng một lớp bột than.

4. Sâu nái (*Parasa lepida*): Khác với con bọ dừa, sâu nái ăn lá dừa già, trường hợp gây hại nặng tán lá trở nên xơ xác, cây không quang hợp được dẫn đến giảm năng suất dừa.

- **Trứng:** tròn lóng có hình tròn hoặc bầu dục, thường được đẻ ở mặt dưới lá, thành từng nhóm từ 10-20 trứng.

- **Ấu trùng:** Màu xanh lá cây, có kích thước lớn, dài khoảng 25-30 mm, có nhiều chùm lông sắp xếp đều đặn dọc theo thân sâu, 4 chùm lông ở gần đầu và phía sau đuôi màu đỏ và ngắn.

- **Nhộng:** dài khoảng 15 mm, được bao bọc bởi kén màu nâu, bên ngoài phủ một lớp tơ trắng.

- **Thành trùng:** là một loài bướm màu xanh lá cây, có một đốm màu nâu ở gần cạnh trước và dọc cạnh ngoài của cánh trước và cánh sau có một đường viền lớn màu nâu nhạt với đường viền màu nâu đậm ở phía ngoài.

- Giai đoạn trứng khoảng 7 ngày, giai đoạn sâu non 40 -45 ngày, giai đoạn nhộng 30-45 ngày, giai đoạn trưởng thành 7-10 ngày.

Sâu nái

- Giai đoạn ấu trùng là giai đoạn phá hoại chủ yếu của loài sâu này. Ở giai đoạn đầu ấu trùng ăn lớp biểu bì bên dưới của lá. Đến khi già chúng ăn toàn bộ phiến lá chỉ để lại gân lá. Nếu gây hại nặng ấu trùng có thể làm rụng lá. Ban ngày sâu nằm bất động ở mặt dưới lá. Sâu rất ngứa khi chạm phải vì các lông nhọn và dễ gãy trong da, chỗ gãy của lông sẽ tiết ra chất độc gây ngứa hoặc cảm giác nóng bỏng, rất khi tiếp xúc với da người.

* **Biện pháp phòng trừ:** Phòng trừ sâu nái rất khó khăn, đặc biệt đối với các cây dừa cao. Tuy nhiên, nếu áp dụng các biện pháp sau đây có thể giảm tối thiểu tác hại của sâu nái:

- **Biện pháp sinh học:** Sử dụng côn trùng ký sinh như là ruồi và ong bắp cày giảm tối thiểu sự gây hại của sâu nái. Chúng đẻ trứng trên ấu trùng và nhộng của sâu nái. Khi những con sâu non nhô ra khỏi trứng, sẽ làm môi cho những con côn trùng ký sinh này.

Kiểm soát môi trường canh tác: Sử dụng máy kéo để cày xới đất tiêu diệt các kén của loài sâu này.

- **Biện pháp cơ học:** Đối với dừa nhỏ, bắt và giết các con sâu không gây ngứa và kén của nó để giảm quần thể sâu nái đến một mức độ không gây hại kinh tế cho dừa. Khi bắt sâu nái nên đeo bao tay vì gây ngứa khi tiếp xúc. Những con bướm trưởng thành là những côn trùng bay đêm, chúng bị thu hút bởi ánh sáng. Vì vậy, dùng bẫy ánh sáng là một giải pháp có hiệu quả. Các bẫy này có thể được cài đặt ở ngoài đồng khi các con bướm trưởng thành bắt đầu chui ra khỏi kén. Đặt khoảng 10 bẫy đèn cho 1ha là hợp lý.

Biện pháp hóa học: Ở những vùng sâu nái xuất hiện mật độ cao, có thể phun thuốc gốc Cúc tổng hợp như Sherpa 25EC, Map-Permethrin 50EC, Cyperan 10EC,...

5. Bộ vòi voi (*Diocalandra frumenti*):

- **Trứng:** Trứng được đẻ trong khe nứt, rãnh ở phần cuối của rễ phụ, ở gốc thân cây, hoặc trên hoa, trên cuống hoa, cuống trái. Trứng màu trắng trong, dài 1-1,1 mm. Giai đoạn trứng 6-10 ngày.

- **Ấu trùng:** Ấu trùng màu vàng lợt, có 5 tuổi. Tuổi 1: 1-2 mm; tuổi 2: 2.1-2.6 mm; tuổi 3: 3.3-4.0 mm; tuổi 4: 4.2-5.5 mm; tuổi 5: 5.8-7.2 mm. Ấu trùng sống bằng cách đục thành đường hầm trong vỏ trái.

- **Nhộng** trần, không tạo kén, màu trắng đục. Chiều dài cơ thể khoảng 6.7-7.2 mm. Hóa nhộng trong các đường đục của mô cây. Giai đoạn nhộng 10-16 ngày

- **Trưởng thành:** Trưởng thành vòi voi là côn trùng bộ cánh cứng màu nâu đen. Cánh trước có 2 đốm vàng ở đầu cánh và cuối cánh. Trưởng thành sợ ánh sáng, hoạt động mạnh lúc chiều tối, chúng sống ở nơi tiếp xúc giữa hai trái hoặc gần cuống trái. Chiều dài con trưởng thành khoảng 7-8 mm, chiều ngang khoảng 1.5 mm.

- Trái dừa bị hại thường có 3-5 con bộ vòi voi trưởng thành. Trái bị hại có nhiều vết nhựa chảy ra từ vết đục, tập trung quanh cuống trái. Nhựa màu trong suốt sau đó chuyển sang màu vàng, vàng nâu và khô cứng.

- Tại nơi vết nhựa chảy ra thường có phân đi kèm (có thể do phân ấu trùng thải ra). Ấu trùng gây hại bằng cách đục vào vỏ trái, chúng có thể đục vào tới gáo dừa (giai đoạn trái non). Nếu trái dừa bị nhiều vết gây hại làm cho trái bị rụng sớm (tần công trái <3 tháng) và làm trái méo mó, kích thước nhỏ (tần công trái >3 tháng). Ngoài trái, chúng còn tấn công trên thân, gốc và rễ dừa.

* Biện pháp phòng trừ:

- Chăm sóc vườn dừa, cắt bỏ những tàu lá bên dưới, tiêu hủy những trái bị nhiễm để hạn chế phát tán lây lan.

- Phun nấm đối kháng *Ma (Metarhizium anisopliae)* hoặc sử dụng các loại thuốc Abatox 1.8EC, Mapy 48EC, Regent 5SC,... để phòng trị bằng cách phun xịt lên khắp các buồng trái non của cây dừa.

6. Bọ xít trái (*Amblypelta sp.*): Là một trong những nguyên nhân phổ biến gây rụng trái non và dừa mủ.

Bọ xít chích hút vào trái non (từ 3 đến 5 tháng tuổi) và tiết độc tố vào vết chích, làm cho vùng mô chung quanh bị chết, tạo các vết màu đen dạng hình thoi xếp khít nhau, làm trái non bị chảy mủ và rụng sớm, hoặc phát triển nhỏ hơn bình thường, bị nhăn nheo, méo mó, giảm năng suất và giá trị thương phẩm.

- * Biện pháp phòng trừ:**
- Vệ sinh vườn cho thông thoáng, không trồng quá dày.
  - Nuôi kiến vàng trong vườn dứa, vì kiến vàng là thiên địch trị bọ xít rất hữu hiệu.
  - Khi bị bọ xít phá hại nhiều, có thể sử dụng các loại thuốc nhóm cúc tổng hợp như: Fastac 5EC, Sherbush 25EC, Karate 2.5EC,... để phun xịt.

7. Rệp dính (*Aspidiotus destructor*): Khi phát hiện trên lá có một lớp muội đen (nấm bồ hóng) hoặc kiến hôi làm tổ ở những bẹ lá là có dấu hiệu của rệp dính.

- Rệp dính phá hại vào mùa khô trên những cây dứa đang lớn, hay chích hút bông, mo, cuống trái dứa non.

- Rệp dính cũng gây hại trên một số cây trồng khác nhau như: cam, quýt, măng cầu... Vì vậy khi chúng xuất hiện trên những cây này, thì cũng có thể có trên dứa.

* Biện pháp phòng trừ:

- Thường xuyên dọn sạch sẽ thông thoáng tán dứa.

- Tiêu hủy những tàu lá bị rệp gây hại.

- Dùng thuốc Admire 200OD, Yamida 10WP, Conphai 100SL, Maxfos 50EC, Mapy 48EC phun trên lá bị hại 2 lần cách nhau 7-10 ngày.

8. Chuột: Chuột cắn phá rễ, trái dứa trong vườn ươm, cây dứa mới trồng và khoét trái trên quầy. Chuột thường gây hại nặng ở những vườn ươm um tùm nhiều cỏ. Chuột tấn công nhiều nhất ở trái dứa từ 2-6 tháng tuổi. Chuột đục khoét ở phần mềm gần cuống để ăn cơm dứa và uống nước.

Vùng không có nước ngọt trong mùa khô như vùng gần biển, thiệt hại do chuột gây ra có thể lên đến 30-40%.

* Biện pháp phòng trừ:

- Vệ sinh vườn và tán dứa để phá nơi trú ẩn của chuột.

- Sử dụng các loại bẫy chuột: bẫy sập, bẫy đập, bẫy dính.

- Dùng các loại thuốc diệt chuột:

+ Nhóm độc cấp tính thường dùng các chất độc như photpho kẽm 20% để diệt chuột; diệt chuột nhanh, hiệu quả cao ở lần đầu sử dụng; rất độc với

người và động vật máu nóng; cần phải thay môi nhử với thuốc để tăng hiệu quả diệt chuột.

+ Nhóm thuốc độc mãn tính (tác động chậm) như Klerat để diệt chuột. Dùng với nhóm thuốc này để diệt chuột chết chậm, chuột ít ngán môi, ít độc hại với người và động vật máu nóng so với nhóm độc cấp tính.

* **Lưu ý:** Nên cẩn thận khi sử dụng các loại thuốc diệt chuột vì nguy hiểm cho người và các loài động vật khác.

9. Bệnh đốm lá: Đây là bệnh thường gặp trên cây dứa. Bệnh gây ra bởi hai loại nấm là *Pestalozzia palmarum* Cke và *Helminthosporium* sp.

- Triệu chứng gây hại do nấm *Pestalozzia palmarum*: Đầu tiên là lá xuất hiện những đốm vàng, sau lớn dần thành vết cháy hình bầu dục, ở giữa có màu xám nhạt, bên ngoài có viền nâu đậm và một quần màu xanh. Khi các đốm cháy nối liền nhau tạo thành vết cháy lớn hơn.

- Triệu chứng gây hại do nấm *Helminthosporium* sp.: Đầu tiên là những đốm nhỏ có màu nâu. Các đốm lớn dần và liên kết lại với nhau làm cho lá bị khô, cháy.

Bệnh thường xuất hiện ở những vùng bị thiếu kali. Bệnh gây thiệt hại nhiều ở cây con. Bệnh làm giảm khả năng quang hợp nên cây con chậm phát triển. Ở cây lớn, bệnh làm cây chậm cho trái hay giảm năng suất dứa. Nên bón phân Kali cho dứa đặc biệt là ở vườn ươm cây con để giúp cây ít nhiễm bệnh và mau cho trái.

* **Biện pháp phòng trừ:**

- Vệ sinh vườn dứa, bón phân cân đối, tăng cường bón phân Kali giúp cây tăng khả năng chống chịu.

- Ở giai đoạn cây nhỏ, cắt bỏ lá bệnh đem tiêu hủy và phun Bordeaux 1% để

phòng bệnh.

- Sử dụng các loại thuốc như Ridomil Gold 68WG, Ancovil 50SC, Topsin M 70WP,... Với vườn cây non bị bệnh, sau khi phun thuốc xong (phun lần đầu) bà con nên bón bổ sung phân Canxi Nitrate liều 15-20g/gốc để tăng sức đề kháng cho cây, giúp cây vượt qua giai đoạn bệnh.

10. Bệnh thối đọt (*Phytophthora palmivora* Butler): Do bọ cánh cứng ăn hết phần diệp lục của lá, đặc biệt là lá non làm cho phần lá bị tổn thương. Sau đó nấm ký sinh vào gây ra bệnh thối đọt. Nấm gây hại cây dứa bằng cách tấn công vào đỉnh sinh trưởng làm cho củ hủ bị thối, cây không sinh trưởng được nữa và sẽ chết sau khi các lá già khô và rụng.

Cây chết sau 3-5 tháng bị nhiễm bệnh. Cây dứa bị bệnh thối đọt mới nhìn rất giống như cây bị đùng tấn công, tuy nhiên quan sát kỹ sẽ không thấy ấu trùng của đùng dứa nhưng có mùi thối rất khó chịu.

Bệnh thường xuất hiện vào đầu mùa mưa khi có ẩm độ cao. Bệnh rất khó trị vì thường phát hiện chậm, khi đỉnh sinh trưởng đã bị tấn công. Nên đốn và tiêu hủy cây bị bệnh để tránh sự lây lan, đặc biệt là các cây trồng xen như ca cao, tiêu.

* Biện pháp phòng trừ:

- Thường xuyên kiểm tra hoặc phun thuốc trừ sâu bọ định kỳ để tiêu diệt bọ cánh cứng, bảo vệ lá dứa.

- Khi có nấm ký sinh, ngoài việc phun thuốc trừ sâu bà con cần kết hợp thêm các loại thuốc trị nấm như Daconil 500SC, Carbenzim 500FL, Ridomil Gold 68WG,...

11. Nứt, rụng trái:

- Đất bị nhiễm phèn, mặn làm hư bộ rễ của cây ảnh hưởng đến quá trình nuôi trái, như vậy trái sẽ rụng trong suốt mùa khô hay sau những cơn mưa đầu mùa.

- Trái rụng trong mùa mưa dầm và thương bị nứt trái có thể là do đặc tính di truyền của cây. Thông thường đây là những cây có trái to, vỏ mỏng, bón quá thừa đạm, thiếu kali, rễ phát triển mạnh nên cây hút nhiều nước, từ đó dễ làm cho trái bị nứt và rụng, có thể rụng cả quày hay chỉ rụng 2/3 quày còn lại 1/3 quày dính trên cây cho đến thu hoạch.

- Rụng trái do nấm: khi trái rụng ta thấy lá đài và nơi tiếp giáp giữa cuống trái với lá đài (màu dừa) có màu nâu đen, thối mềm.

- Rụng do vi khuẩn: khi trái rụng quan sát thấy trên màu trái dừa có mũ và có một số lá đài vẫn còn xanh.

- Rụng do di truyền: do chọn giống trên cây dừa có bệnh nứt rụng trái non để trồng.

* Biện pháp phòng trừ:

- Tưới cho dừa trong mùa nắng, tránh bị ngập úng trong mùa mưa. Vào mùa mưa dầm, cắt bớt rễ cây để hạn chế cây hút nhiều nước.

- Sử dụng 3-5kg vôi bột rải vào đất xung quanh rễ cây.

- Bón phân hữu cơ hàng năm làm cho đất tơi xốp, bón phân cân đối đặc biệt là phân Kali, giảm phân Ure.

- Rãi muối hạt hoặc muối ăn vào các bẹ lá 1-2 lần/năm để bổ sung thêm Clo cho cây.

- Tiến hành phun các loại thuốc trừ nấm vào buồng hoa (lúc hoa chưa nở) như Dithane 80WP, Tân Qui - Metaxyl 25WP, Oxo 200WP,... Liều lượng theo hướng dẫn trên bao bì.

Trung tâm Khuyến nông Ninh Thuận